



עפ"ג (תל אביב) 24050-09-14 - הדר לב נ' מדינת ישראל

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 24050-09-14 - הדר לב נ' מדינת ישראל מחוזי תל-אביב-יפו

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 24050-09-14

עפ"ג (תל-אביב-יפו) 31313-09-14

הדר לב

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[29.10.2014]

כב' הנשיאה דבורה ברלינר, אב"ד כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ כב' השופטת מרים סוקולוב

פסק דין

1. המערער הורשע על סמך הודייתו בעברה שיוחסה לו בכתב האישום המקורי בתיק זה (ת"פ 33694-04-13). העברה שבה הורשע היא תקיפה וגרימת חבלה ממשית על-ידי שניים או יותר, עברה על סעיף 382(א) לחוק העונשין. התשל"ז-1977. על-פי האמור בכתב האישום, המערער, שהוא נאשם מספר 2 בתיק זה, נכנס בתאריך 13.04.13 למונית שהייתה אמורה להסיע אותו ממקום. במהלך הנסיעה נתגלע ויכוח בין הנהג (להלן: המתלונן) לבין המערער וחברו לנסיעה הקשור בתשלום עבור הנסיעה ולכך שהשניים נכנסו למונית כשהם מחזיקים בכוסות וודקה. כפועל יוצא מאותו ויכוח עצר המתלונן את המונית. מי שהיה נאשם 1 וקטין נוסף שהיה במונית יצאו ממנה, ואילו המערער שלפנינו נותר לשבת בה. המערער תקף את המתלונן בכך שהכה בו גם. לו בכך "בלבד" הסתיימו הדברים, עדיין היה מקום להעמיד את המערער לדין ולגרום לכך שייתן את הדין על מעשיו. לרוע המזל, המתואר עד כה היווה רק את נקודת הפתיחה. המתלונן יצא מהמונית וביקש מהמערער שלפנינו שיצא החוצה, כשהוא מושך אותו מחוץ למונית. או-אז נכנס לתמונה גם מי שהיה נאשם מספר 1, החזיק במתלונן בצווארו וקרא למערער לבעוט בו כשהוא צועק: ,,תבעטו בו, הוא לא יזוז, אני תופס אותו". המערער שלפנינו בהחלט, ובנפש חפצה כנראה נענה להזמנה של חברו לנסיעה, ואכן תקף את המתלונן בכך שבעט בו בכל חלקי גופו. בסופו של דבר נגרמו למתלונן חבלות של ממש: חבלה באוזן ימין, כאבים בצד ימין של הראש, פצע ברגל וכאבים בצוואר. היה צורך להעביר את המתלונן באמצעות אמבולנס לבית חולים, שם נבדק ולאחר מכן שוחרר.

2. בבית המשפט קמא הודו הן המערער שלפנינו הן מי שהיה נאשם 1. כדי להשלים את התמונה בנקודה זו נציין כי הבוקר דנו גם בערעור שהוגש מטעם מערער מספר 1 על הענישה שהוטלה עליו. מערער זה קיבל את המלצת בית המשפט וחזר בו מן הערעור.



3. לעברה שבה הורשע בתיק הנוכחי צירף המערער כתב אישום נוסף. על-פי האמור בכתב האישום הנוסף, המערער היה נתון במעצר בית והפר אותו בכך שנסע עם אחר על אופנוע. שוטר שעצר אותם ביקש ממנו להזדהות. המערער מסר כי אין בידו תעודה מזהה. המערער ביקש להתקשר לאמו, ולאחר מכן התחזה כאחר שפרטיו מצויים בכתב האישום. השוטר ניגש לניידת כדי לבדוק את הפרטים שנמסרו לו. את ההזדמנות ניצל המערער כאשר נמלט מהמקום. לאחר מכן נעצר בביתו שבתל-אביב. בגין המסכת העובדתית דלעיל הורשע המערער בעברות של הפרת הוראה חוקית, התחזות כאדם אחר במטרה להונות וכן הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

4. בית המשפט קמא (כבודה שופט עידו דרואן) קיבל באשר למערער כמה תסקירים, שהתפרסו על פני תקופה לא-מבוטלת. התסקיר האחרון המונח לפנינו הוא התסקיר מיום 07.07.14, הגם שהיה ניתן לצפות כי המערער ישתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן והתסקירים יהיו חיוביים יותר מפעם לפעם, בפועל קרה תהליך הפוך או לפחות הפוך במידת מה. מהתסקיר האחרון עולה כי המערער גילה קשיים מהותיים בכל הקשור להשתלבות בטיפול קבוצתי שבו שולב באותה תקופה. הוא נכח במפגש אחד בלבד וניתק על דעת עצמו את הקשר עם שירות המבחן. שירות המבחן התרשם כי אמנם הוא ביטא מוטיבציה מילולית לשוב לטיפול, אלא שבפועל בחר לעצמו למעשה את דרכי הטיפול, וסבר כי פעולות אחרות שהוא עורך, כגון השלמת בגריות ונכונותו להשתלב במכינה קדם-צבאית כפתרון לקשייו, די בהם והוא איננו זקוק לשירות המבחן. עוד עולה מהתסקיר האחרון כי למרות אמירתו של המערער שהוא רוצה להשתלב במכינה קדם-צבאית, הנה בירור עם מדריך המכינה שמדובר בה העלה כי המערער הגיע לריאיון אחד וליום גיבוש, אולם לא הגיע לשני ימי גיבוש נוספים ולא עמדה על הפרק, לפחות באותו זמן, בשל שילוב של נסיבות, קבלתו למכינה לפחות לשנה שמדובר בה. בשורה התחתונה התרשם שירות המבחן מהעדר בשלות, מקושי מהותי לערוך התבוננות מעמיקה וביקורתיות במעורבותו העבריינית, ומכך שהמערער אינו יכול להיתרם מתהליך טיפול - שעל-כן גם חזר בו שירות המבחן מהמלצתו להעמיד את המערער בפיקוחו.

5. בית המשפט קמא, בגזר-דין מקיף שמתייחס לכל ההיבטים הרלוונטיים - הן לעברה, הן לנסיבותיו האישיות של המערער, הן לשיקולי השיקום, הן כמובן למתחם הענישה - הטיל על המערער בסופו של דבר את העונשים האלה: תשעה חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; מאסר על-תנאילתקופות משתנות, לפי העברות שמדובר בהן; הופעלה התחייבות שהייתה תלויה ועומדת נגד המערער, וכן הוא חויב לפצות את המתלונן בסך 5,000 ₪. נוסף עוד כי על מי שהיה נאשם 1 בתיק זה הוטלו שישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות. תקופה זו כללה גם ארבעה חודשי מאסר על-תנאי שהופעלו נגד נאשם 1, ובית המשפט קבע כי הם ירוצו בחופף זה לזה. ציינו עובדה זו משום שהיא מהווה נתח לא-מבוטל מטיעוני הסנגור, אשר טוען כי לא היה מקום להבדיל בין השניים, בוודאי לא בצורה משמעותית כל-כך, המתבטאת בעובדה שהאחד צריך לשאת מאסר בדרך של עבודות שירות, ואילו המערער שלפנינו צריך לשאת מאסר מאחורי סורג ובריח.



6. היבטים נוספים שלהם טען הסנגור היו כדלקמן: בית המשפט שגה כאשר סבר שחלקם של שני הנאשמים זהה. היה צורך לראות בחלקו של נאשם מס' 1 חמור יותר בשל היקף מעורבותו בפרשה. באשר לעברו הפלילי של המערער שלפנינו - אמנם המערער נשא תקופת מאסר, אולם זאת בהיותו כבן 13, ואין לזקוף זאת היום כנימוק מרכזי לחובתו. הסנגור מפנה עוד לגילו של המערער, שהוא בגדר בגיר צעיר, שעבר את העברות סמוך מאוד לגיל 18; המערער עלה על פסים של שיקום - לעניין זה הסנגור מפנה הן למספר הרב של עדי הגנה שהעידו בעניינו של המערער הן לאמור בתסקירים, וגם להשתלבותו בטיפול נוסף על זה שהוצע לו בשירות המבחן. הסנגור הסב את תשומת לבנו גם לכך שהמערער כבר שהה 73 ימים במעצר, ואם תנוכה תקופה זו, הרי הפער בין זה ובין תקופת מאסר שניתן לרצותה בדרך של עבודות שירות איננו גדול. בשורה התחתונה העתירה היא כמובן לקצר את תקופת המאסר ולאפשר למערער לשאת עונש בדרך של עבודות שירות.

כפי שניתן לצפות, המדינה תומכת בפסיקתו של בית המשפט קמא. לעניין הפער בין שני הנאשמים המדינה שמה במיוחד את הדגש בתיק הנוסף שאותו צירף המערער שלפנינו.

7. שקלנו את טיעוני בא-כוח המערער, וכל שנוכל לומר הוא כי חסד נעשה עמו בכך שבית המשפט קמא הסתפק בענישה שהוטלה עליו. נתחיל במעשה שמדובר בו. לא בכדי הארכנו בפירוט עובדות כתב האישום, משום שלשיטתנו הן מדברות בעד עצמן. כל חטאו של המתלונן בתיק זה היה היותו נהג מונית, ובכך כנראה חשף עצמו להתנהגות מסוג זו המשתקפת בעובדות כתב האישום. בע"פ 1885/07 נאיה נ' מדינת ישראל אמר בית המשפט העליון, מפיו של כבוד השופט אדמונד לוי ז"ל: „נהגי מוניות הפכו בשנים האחרונות טרף קל למעשי שוד, הואיל ונאסר עליהם לבחור את נוסעיהם, ולא אחת מנוצלת עובדה זו על ידי אנשים חסרי מצפון[...]” וכן מפי השופט אליקים רובינשטיין בע"פ 1028/04: „חובתו של בית המשפט להגן על אנשים עמל כמו נהגי מוניות, הנותנים שירות לציבור גם בשעות שאינן שגרתיות”. במקרה שלפנינו אין מדובר בשוד, ואולם כל שנאמר על הצורך להגן על נהגי מוניות נכון גם במקרה הנוכחי.

8. באשר לחלקו של כל אחד מהמעורבים - ייתכן שניתן היה להגיע למסקנה אחרת, עדיין אין בכך כדי לגמד את חלקו של המערער שלפנינו. המערער היה יכול וצריך שלא להיענות לקריאתו של נאשם מספר 1 לבואו להרביץ למתלונן. אנו שבים ומזכירים את שצוין לעיל בפירוט העובדות: המערער למעשה ירה את יריית הפתיחה באירוע מכוער ואלים זה, שהרי הוא שתקף בראשונה את נהג המונית כפי שצוין. לפיכך אם החסיר משהו המערער באלימות המילולית, בוודאי השלים אותו באלימות הפיזית, בשני השלבים שבהם נקט אלימות במהלך האירוע. ולו רק בשל תיק זה בלבד, כאשר מדובר במי שכבר נשא עונש מאסר, גם אם עשה זאת בגיל 13, היה מן הראוי לשלוח את המערער למאסר מאחורי סורג ובריח, ולא היינו מתערבים בענישה לו באה רק על רקע התיק הנוכחי. אלא שבכך לא נסתיים העניין.

9. כאמור המערער צירף תיק נוסף, שאף אותו אנו רואים בחומרה רבה. אנו מדגישים כי בעת שצירף המערער את התיק הנוסף, הוא היה נתון לפיקוח של שירות המבחן והיה משוחרר בתנאי מעצר בית בתיק הנוכחי. לא בפיקוח של שירות המבחן ולא בצו שניתן בבית המשפט בגין התיק הנוכחי היה די כדי למנוע את המערער מביצוע עברות נוספות. ואם לא די בכך, המערער הסלים את התנהגותו במהלך האירוע. היה ניתן לצפות שכאשר נתפס בכף בידי השוטר היה מודה, מוסר את פרטיו האמתיים ונותן את הדין על כך. כאמור, לא כך נהג המערער. הוא מסר פרטים כוזבים ונמלט מן המקום. ועל כל אלה בא האמור בתסקיר שירות המבחן. דווקא התסקיר האחרון, לאחר כמה תסקירים שהיו לפני בית המשפט, מלמד על התפתחות שלילית בדרך התנהגותו של המערער. המערער כאמור לא שיתף פעולה באופן מלא. ציטטנו בהרחבה את הדברים שאמר קצין המבחן ולא נחזור עליהם. גם הטיעון בדבר הרצון להשתלב במכינה קדם-צבאית אינו מדויק כנראה, וזאת בלשון המעטה - ואף זאת על בסיס האמור בתסקיר המבחן שצוטט לעיל. בשורה התחתונה דעתנו היא כי בית המשפט קמא שקלל נכונה, ואף לקולה, הן את העברות שמדובר בהן הן את זהותו של האדם העומד לפניו.

אנו דוחים את הערעור.
ניתן והודע היום, ה' מרחשוון תשע"ה (29 באוקטובר 2014), במעמד הנוכחים.